

Till sista ansökan om utbetalning ska en slutrapport bifogas.

Slutrapporten ska utformas så att en läsare, utan tidigare kännedom om projektet, kan få en bra bild av projektets verksamhet och resultat. För att en slutrapport ska godkännas ska de rubriker och anvisningar som finns angivna nedan användas och besvaras med tydlig koppling till beslutets text på respektive punkt. Av rapporten ska också framgå förklaringar och kommentarer till de eventuella skillnader som finns mellan beslutets förväntade resultat och det faktiska utfallet.

1. Sammanfattning

En sammanfattande beskrivning av projektet: verksamhet, resultat, erfarenheter och kostnad m.m.

Prosjektet har gitt oss mulighet til frikjøp av tjenester, nettverksbygging og kompetanseheving i form av kursing.

Prosjektframvisning Eidskog, gode eksempler: 15 deltakere fra teknisk sektor.
Møte med lag og foreninger, handel Eidskog: 10 deltakere + ordfører og 2 ansatte.
Møte med politikere og råd for funksjonshemmede i Eda: 15 deltakere.
Framvisning politikere og ansatte i Eda: 20 deltakere.

LÄNSSTYRELSEN I JÄMTLANDS LÄN	
INK	2011 -11- 01
S3044/-68-10	

2. Projektets bakgrund

Redovisa varför projektet uppstått, problembakgrund, huvudmän, finansiering, tidplan m.m.

Eda kommune innledet samarbeid med Eidskog kommune på tilgjengelighet/universell utforming fra 2007, ettersom kommunene er nabokommuner og Eidskog var pilotkommune i universell utforming fra 2005-2008. Ved samarbeid mellom tjenestene, spesielt fra 2009, fant man at det var visse ulikheter i regelverk og standarder på universell utforming på norsk og svensk side.

Dette første til diskusjoner om hva dette har å si for brukeren, hva som fungerer best og om ulikheter kan gjøre det vanskeligere å tolke signaler som gis.

Bakgrunn: FN's atandardregler: Alle skal ha lik mulighet til å være i aktivitet. Vi har sett på hva som skjer med lovverket og anbefalinger når en kommer på nasjonalt. Der ulikheter oppstår, til tross for at i utgangspunktet har funksjonshemmede samme behov på hver side av riksgrensen.

Vi har også sammenlinknet hva skjer på kommunalt nivå i forhold til utforming av offentlige miljø: Gater, bygg av offentlig bruk og transport. Gjennom samarbeidet har man sett at man på nasjonalt nivå tolker lover og regelverk på ulike sett som fører til ulike anbefalinger på visse områder innen bygg og anlegg. Dette kan ha betydning for framkommelighet og tolkning av informasjon. Vi har gitt eksempler på dette og begrunnelse som er gitt for ulikheter. Er grensen et hinder i seg selv?

I prosjektperioden ble det gjennomført studiebesøk avgrenset til Eda og Eidskog med fokus på ulikheter. Studiebesøket ble gjennomført sammen med råd for funksjonshemmede i Eda og Eidskog.

Begreper:

Norge benytter begrepet universell utforming: Produkter, byggverk og uteområder som er til alment bruk, skal utformes slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte. Det er hovedløsning som tilrettelegges, for å kalle løsningen universell utformet. I Sverige benyttes begrepet "tilgjængelighet".

Vi har sett på hva de norske og svenske begrepene rommer.

3. Projektbeskrivning, målgrupp, resultat, och resultatindikatorer samt effekter

3.1 Projektbeskrivning:

Beskriv de verksamheter/aktiviteter som bedrivits och finansierats inom ramen för stödet. Beskrivningen ska inte omfatta verksamheter som projektet inte har finansierat. Försök att vara så konkret som möjligt. Beskriv också avvikelser från planerad verksamhet. Redovisa även hur stor andel av kostnaden för projektet som lagts på respektive verksamhet/aktivitet.

Prosjektet har hatt som mål å påvise ulikheter gjennom regelverk og standarder/veiledere, se ulikheter i praksis gjennom studiebesøk Eda-Eidskog.

Finne gode eksempler også nasjonalt.

Presentasjon av funn gjennom foredrag og rapporter.

Tverrfaglig samarbeid og samarbeid med råd for funksjonshemmede.

3.2 Målgrupp:

Beskriv målgruppen for verksamheten och om projektet nått sin målgrupp. Vilka organisationer, vilka grupper av personer, har påverkats och haft nytta av projektets verksamhet dvs. varit resultatmottagare? Avvikelse från ansökan/beslut och anledningar till dessa ska beskrivas.

Målgruppen er personer som jobber med tilgjengelighetsspørsmål/universell utforming innen kommunal sektor enten med teknisk eller helsefaglig bakgrunn. Rapporten retter seg også mot personer som jobber med videreutvikling av tilgjengelighetsløsninger/universell utforming på nasjonalt nivå.

3.3 Resultat och resultatindikatorer samt effekter:

Beskriv projektets resultat, om målen nåts. När, var, hur? Beskriv mätmetode och måluppfyllelse. Har projektet redan gett några effekter (förväntade och oväntade) och vilka effekter kan förväntas komma? Avvikelse från förväntningar i ansökan/beslut och anledningar till avvikelserna ska beskrivas, förklaras och kommenteras.

Resultater lokalt:

Det er knyttet helt nye kontakter både mellom rådet for funksjonshemmede på hver side, mellom fagpersoner som jobber med universell utforming.

Eda og Eidskog hadde et "forprosjekt" der Eidskog gjorde kartlegging av Eda kommunes bygningsmasse, der fagpersoner og politikere var i dialog med herandre, men siden samarbeidet i 2009/2010 har det vært politisk valg i Sverige og nye personer inn i politikken i Eda, Eda har også skiftet teknisk sjef siden første samarbeid, og Eidskog har fått ny rådmann i perioden, slik at dette prosjektet var en positiv innfallsvinkel til å bygge nye broer over riksgrensen på området universell utforming.

Gode eksempler på universell utforming –funksjonalitet og estetikk - er generelt en viktig del av bevisstgjøringen ovenfor ansatte og politikere, fordi mange forbinder tilgjengelighet med trappeheiser og påklistrede strekkmetallramper. I mange tilfeller kan universell utforming være usynlig og fordel for mange.

Nye kontakter er etablert. Informasjonsflyten er blitt bedre. Eksempel informasjon om kurs på norsk og svensk side er også blitt sendt fra Eidskog til Eda og fra Värmland til Eidskog. Når en deltar på kurs på andre siden av riksgrensen, bygges nettverk og man får gode tips om forelesere som man bringer fram til sitt arbeidsnettverk regionalt, evt. nasjonalt.

Eda er også invitert av Miljøverndepartementets som deltaker på seminar i Kristiansand, Trondheim og Stavanger i 2010 og 2011, på lik linje med utvalg av norske kommuner som jobber aktivt med universell utforming.

Resultater nasjonalt:

Nordisk ministerråd for handikappolitikk etterspurte resultater av prosjektet i november 2010. Rapporten er sendt til Miljøverndepartementet som legger rapporten ut på nasjonalt nettsted for uu i Norge. Den er også sendt til Statens vegvesen nasjonalt.

I 2011 var det en ISO standard på høring ang. ledelinjer og varselsfelt. Dette var en høring som tok for seg materialkvalitet så vel som utforming og type bruk. Denne avvik mer fra norsk praksis enn svensk. Når det etterhvert kommer europeisk standard på høring, kan Interregrapporten være med å bevisstgjøre når en skal velge løsninger. Etterhvert vil sannsynlig systemene europeisk og internasjonalt tilpasse seg hverandre der det ligger en naturlig middevei mellom funksjon og estetikk. Ulikheter i klima og ressurser vil gjøre at visse ulikheter vil forekomme framover. Parallele funn: Det er også funnet at andre kommuner sjekker anbefaling fra funksjonshemmedes organisasjoner i annet europeisk land for å underbygge sine løsninger i byggeprosjekt. Det viser behov for en felles anbefaling på universell utforming.

Invitert til presentasjon av prosjektet for Handisams nettverk av tilgjengelighetskonsulenter i Sverige.

3.4 Övrigt

Annan information som kan vara till nytta för läsaren såsom erfarenheter t.ex. kring planering eller genomförande, resultatspridning, förankring m.m. kring projektet.

Videre samarbeid:

Regionalt kan det være interessant å presentere herunder 100 gode eksempler for flere kommuner. Kommuner på hver siden av riksgrensen.

Ulike nye prosjektideer med andre vinklinger for samarbeid er vurdert, der flere fagområder kombineres med universell utforming. Interregsamarbeid er også løftet på fylkesnivå, det er også vært møter på tvers av fylkesgrenser og riksgrensen for å drøfte samarbeid på universell utforming.

4. Indikatorer För att mäta en del av Interregprogrammets effekter har ett antal indikatorer fastställts i programmet. För varje enskilt projekt har i beslutet angivits vilka dessa är och vilket utfall som förväntas. Jämför nedanstående med ert beslut och rapportera de för ert projekt aktuella indikatorerna. Om värdet är noll ange "0". Om projektet gett resultat på indikatorer som inte finns i beslutet om stöd redovisa även dessa. **Ta därefter bort resterande indikatorer.**

Antal kvinnor 15- 24 år som deltar i projektet.	0	0	Projektet krever innsikt og erfaring i tema uu/tilgjengelighet. Projektet var lite, derfor ble ikke studenter tatt med.
Antal kvinner yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	3	6	Ansatte + råd for funksjonshemmede.
Antal män 15- 24 år som deltar i projektet.	0	1	En med funksjonshemming i praksis.
Antal män yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	10	12	Ansatte og råd og funksjonshemmede. Overvekt av mannlige ansatte på teknisk i kommunene.
Antal deltagande företag med kvinnligt ägande som deltar i projektaktiviteter.	1	1	Konsulent.
Antal deltagande företag med manligt ägande som deltar i projektaktiviteter.	0	0	
Antal deltagande företag med mixat ägande som deltar i projektaktiviteter.	0	0	
(A) Antal formella gränshinder som projektet bidrar till att undanröja.	0	0	
(A) Antal undanröjda opplevda gränshinder.	0	0	
(A) Antal kvinner som deltar i gemensamma utbildningar och praktik.	0	0	
(A) Antal män som deltar i gemensamma utbildningar och praktik	0	0	
(A) Antal kvinnliga studenter som studerar del av sin utbildning i det andra landet.	0	0	
(A) Antal manliga studenter som studerar del av sin utbildning i det andra landet.	0	0	
(A) Antal nyetablerade och vidareutvecklade gränsöverskridande kluster.	0	0	
(B) Etablerade institutionella samarbeiten.	0	2	
(B) Nya og vidareutvecklade metoder for stads- og landsbygdsutveckling.	0	1	
Egna indikatorer	Tidpunkt	Resultat	

5. Projektets påverkan på de genomgående (horisontella) kriterierna

Observera att några av nedanstående frågor redan kan vara besvarade i tidigare frågeställningar. Om så är fallet skriv en mycket tydlig hänvisning vart svaret finns.

5.1 Gränsregionalt mervärde

Beskriv projektets gränsregionala mervärde. Mervärdet kan ha flera dimensioner t.ex. Europeiskt-, politiskt-, institutionellt-, socialekonomiskt- och/eller socialkulturellt mervärde. Se programmanualen 1.1.1. Beskriv uppnådda resultat som blivit möjliga genom Interregprojektet och som inte varit möjliga att nå om projektet drivits bara på ena sidan om gränsen.

5.2 Bättre miljö

Beskriv projektets verksamhet och resultat inom miljöområdet. Hur har projektet bidragit till en förbättrad miljö ex. förbättringar/minskningar av miljöstörande verksamhet genom nyttjande av bättre teknik, gjorda investeringar, miljöinformation eller utbildningar, aktivt val av bästa miljölösningar, användning av förnyelsebara resurser eller bättre nyttjande av icke förnyelsebara resurser, avfallsbegränsning och återanvändning m.m.?

Miljø:

Gode eksempler er også sammenfallende med miljøinteressesser. Funksjonshemmedes muligheter til å tolke og forstå omverden er avhengig av materiale som ikke slites fort enten det er materialvalg på bussholdeplass eller markering av trappeneser. Kvalitetsmateriale og løsninger som ble presentert, gjennom studiebesøk og powerpoint vil være robust mot slitasje. Ved god prosjektering, tydelig bestilling i anbud og bestilling av vareprøver unngår i større grad å gjøre jobben en gang til.

5.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Beskriv projektets verksamhet och resultat kring förbättring av jämställdheten. Särskilda insatser och verksamheter som har genomförts inom ramen för projektet och som bidragit till förbättrad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Likestilling:

Studiebesøk med råd for funksjonshemmede på svensk og norsk side:

Ble gjennomført 2 like studiebesøk for at flest mulige kunne delta. 4 menn og 3 kvinner deltok.

Kjønn er ikke avgjørende for resultatet. Variasjon i funksjonshemming viktigere. Deltakerne hadde en eller flere funksjonshemminger, derfor ble bredden av funksjonshemminger i varetatt.

5.4 Etnisk mangfold og integration

Beskriv projektets verksamhet och resultat kring etnisk mangfold och integrationen. Särskilda insatser och verksamheter inom ramen för projektet som har bidragit till att minska diskriminering, säkra etnisk mangfold och öka integrationen m.m.

Økt mangfolk/integrasjon:

Prosjektet går ikke spesielt på etnisk integrasjon, men integrasjon av funksjonshemmede som også er kommet med i ny diskriminierungslov.

Mulighet for samarbeid videre også blant råd for funksjonshemmede. Universell utforming skal være løsninger som er bra for alle og nødvendig for noen. Med å bygge ned funksjonshemmedes barrierer, gis økt mulighet til deltakelse i arbeid og fritid for funksjonshemmede.

6. Informationsinsatser och skyltning av projektet

Hur har projektets verksamhet och resultat förmedlats till andra intressenter? Beskriv tillvägagångssätt för erfarenhetsspridning (när, var, hur) m.m. Beskriv särskilt hur allmänhet och andra har fått kännedom om projektets verksamhet och resultat samt hur det framgått att projektet fått stöd från EG:s regionala utvecklingsfond.

Till slutrapporten ska bifogas eventuella trycksaker, annonser, inbjudningar, pressklipp, filmer och annan information som visar hur intressenter och allmänhet fått kännedom om projektets verksamhet och finansiering från EG:s regionala utvecklingsfond i överensstämmelse med de allmänna villkoren för stödet.

1. Boverkets bok "Enkelt avhjälpt – så här kan det gå till." Boken har også Miljøverndepartementet i Oslo gitt som gave til forelesere under seminar i Trondheim 21. februar - 22. februar 2011 (Se vedlegg.)
2. Powerpointoppsummering fra årsrapport til Miljøverndepartementet. Rapportert i kort tekst og foto. Miljøverndepartementet har mange besøkende på sine nettsteder for universell utforming "ressurskommuner" er godt besøkt på nettsiden. (Se vedlegg.)
3. Mail med interesse for resultat av prosjektet fra Nordiska Handikappolitiska Rådet, via Miljøverndepartementet Oslo. (Vedlagt i statusrapport.)
4. Innsendt våre planer for interregsamarbeid til lokalavisa "Glåmdalen" oktober 2010.

7. Underskrifter

Slutrapporten ska alltid skickas in skriftligen tillsammans med ansökningarna om utbetalning. Den ska vara undertecknad av både svensk och norsk projektansvarig kontaktperson och/eller projektledaren¹.

Den svenska ansökan om utbetalning, inklusive lägesrapport, ska skickas till:
Länsstyrelsen Jämtlands län, Interreg Sverige-Norge
Nationella kontrollanten
831 86 Östersund.

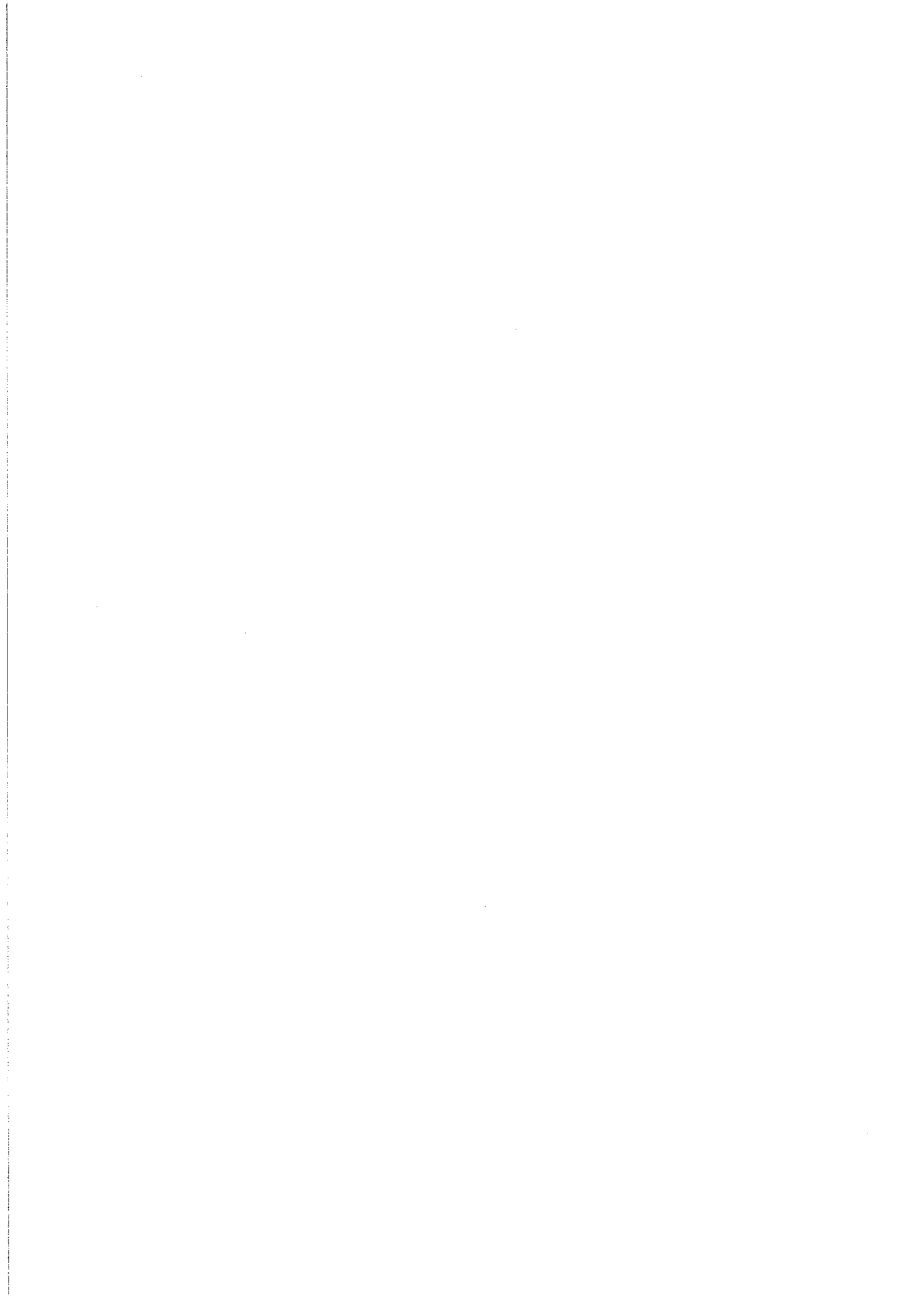
Den norska ansökan om utbetalning, inklusive lägesrapport, ska skickas till det huvudsekretariat som handlagt ansökan.

Den slutliga versionen av rapporten bör samtidigt E-postas (**skannade och undertecknade dokument**) till förvaltande myndighet på adress:
interregrapport.jamtland@lansstyrelsen.se.

Andra versioner än den som skickats in skriftligen får aldrig skickas via E-post. Observera att rapporten senare, till sin helhet, kan komma att läggas ut på Internet t.ex. i en projektbank.

---

¹ Under förutsättning att projektledaren har en formell rätt att företräda stödmottagarna avseende projektrapportering

Lägesrapporten ska alltid skickas in skriftligen tillsammans med ansökningarna om utbetalning. Den ska vara undertecknad av både svensk och norsk projektansvarig kontaktperson och/eller projektledaren².

Den svenska ansökan om utbetalning, inklusive lägesrapport ska skickas till
Länsstyrelsen Jämtlands län, Interreg Sverige-Norge
Nationella kontrollanten
831 86 Östersund.

Den norska ansökan om utbetalning, inklusive lägesrapport, ska skickas till det huvudsekretariat som handlagt ansökan.

Rapporten bör samtidigt E-postas (som skannat dokument inklusive namnteckningar) till förvaltande myndighet på adress interregrapport.jamtland@lansstyrelsen.se. Av meddelandet ska framgå vilket projekt som avses genom att markera typ av rapport (läges- eller slutrapport) samt rapportens ordningsnummer, projektnamn och diarienummer. (Andra versioner än den som skickats in skriftligen får aldrig skickas in via E-post). Rapporterna kan senare till sin helhet komma att läggas ut på Internet t.ex. i en projektbank.

Underskrift			
Undertecknad försäkrar att: uppgifter som lämnas i rapporten, inklusive bilagor/vedlägg, är riktiga och att eventuella kopior av handlingar som bifogats rapporten stämmer överens med originalen.			
Samtidigt medges att: all personinformation som finns i rapporten får publiceras på Internet och i annat informationsmaterial. övrig information om att projektet fått stöd, om projektets aktiviteter, resultat, kostnader m.m. samt att hela eller delar av läges- och slutrapporter får publiceras på Internet och i annat informationsmaterial.			
Datum	Ort	Datum	Sted
30/4-11	Skottered	30/4-11	Charlottenberg
Organisation		Organisasjon	
Eidskog kommun		Eda kommun	
Svensk projektansvarig kontaktperson eller projektledaren ²		Norsk prosjektansvarlig kontaktperson eller prosjektleder ²	
W. Lindberg		W. Lindberg	
Namnförtydligande		Namnförtydligande	
WENCHE LINDBERG		WENCHE LINDBERG	

² Under förutsättning att projektledaren har en formell rätt att företräda stödmottagarna avseende projektrapportering

